

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Prima ratio pro nostra concusione ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

nam relationis similitudinis, quia etiam mediante qualitate fundatur relatio similitudinis in substantia, & nihilominus ait, qualitatem esse causam similitudinis, & non substantiam, substantiam vero esse causam relationis creaturæ ad creatorem: ergo in sententia Divi Thom. relatio creaturæ cum fundatur mediate, sed immediate in substantia, cum non mediantibus accidentibus, sed immediate à Deo creetur substantia creata.

Item adverte illa verba secundum substantiam, &c. & illa, sicut aliquid dicitur simile, &c. quibus aperte docet, substantiale fundamentum, & qualitatem esse absolute, & simpliciter causas relationum quæ in ipsis fundantur; sed causa, & effectus distinguuntur à parte rei: ergo in sententia D. Thomæ relatio, & fundamentum à parte rei distinguuntur.

Idem docet Angelicus Doctor *quest. 3. de potentia, artic. 3. & 1. p. quest. 28. artic. 1. ad 2. expresse* docet relationem identitatis specificæ ita immediate fundari in substantia, sicut similitudo in qualitate, & æqualitas in quantitate; quod repetit eisdem pene verbis *opus. 48. cap. 3. dum ait: in vno vero, id est in substantia fundatur identitas, & in quantitate æqualitas, & paulo ante in eodem capite sic ait: nihil tamen obstat, quin relatio possit fundari immediate in substantia; creatura enim secundum suam essentiam non per aliquid sibi additum refertur ad Creatorem, cum non per aliquid superadditum fundet relationem creaturæ: ergo ex sententia D. Thomæ relatio immediate fundatur in substantia.*

Præterea, idem D. Thomas *4. lib. contra Gent. c. 14.* ait, quod relatio creata sic inheret subiecto, ut faciat compositionem realem cum illo: relatio vero Divina non facit, sed non datur compositio realis, nisi inter distincta realiter: compositio enim est distinctorum unio, & compositio realis distinctorum realiter unio: ergo inter relationem, & fundamentum datur distinctio realis, siquidem datur compositio realis inter illa. Item eodem loco ait sic relatio realiter adveniens substantiæ, sed nihil sibi realiter advenit: ergo relatio non est idem cum substantia. Tandem *3. p. q. 16. art. 6. & in primo distinctione 26. q. 2. art. 2. ad 3. & 8. de potentia, art. 2. ad 1. expresse* docet, relationem, & fundamentum distinguari à parte rei.

SVBSECTIO II.

Prima ratio pro nostra conclusione ponitur.

Nulla entitas creata potest transire de contradictorio intrinsece negativo in contradictorium positivum intrinsecum realiter sine reali, & intrinseca mutatione illius: sed Petrus, qui antequam genuisset filium, non erat Pater intrinsece, & postquam genuit, seu habuit illum est intrinsece Pater, transit de contradictorio negativo intrinseco in contradictorium positivum realiter: ergo talis transitus non est sine mutatione intrinseca reali entitatis Petri.

Tunc sic. Non potest dari mutatio intrinseca realis in aliquo de negativo in positivum, sine eo quod deat aliquid intrinsecum reale positivum de novo, quod antea non erat realiter in illo subiecto, quod mutatur realiter: sed Petrus mutatur per talem transitum de non esse Patris ad

esse Patris intrinsece: ergo habet nunc de novo realiter aliquid intrinsecum positivum, quod antea non habebat realiter: atqui tale positivum intrinsecum non est aliud, nisi relatio paternitatis, cum non mutetur ad aliud positivum intrinsecum, nisi ad esse Patris, quod formaliter, & essentialiter constituitur per relationem paternitatis: ergo relatio paternitatis datur de novo relatio nunc in Petro generato filio, quæ antea non erat realiter in Petro: ergo evidenter sequitur, relationem paternitatis distinguari à parte rei, seu ex natura rei à Petro, qui est fundamentum talis paternitatis: hæc consequentia sic demonstratur, quia id, quod de novo advenit alicui ante talem adventum existenti distinguatur ex natura rei ab illo, cui advenit; sed relatio paternitatis advenit Petro ante adventum relationis existentii: ergo relatio paternitatis distinguatur ex natura rei à Petro. Maior est evidens primo, quia idem non potest sibi ipsi realiter advenire; ideo enim lux distinguatur realiter à pariete, & homine, quia advenit realiter illis; & ideo rationale non potest advenire realiter homini, quia identificatur cum homine: ergo quidquid advenit realiter alteri à parte rei distinguatur ab illo, cum addatur realiter illi, cui advenit.

Secundo sic probatur, quia quando aliquod prædicatum de novo advenit realiter alicui subiecto existenti ante tale prædicatum sub negatione illius, evidenter sequitur tale subiectum fuisse sine tali prædicato, quando erat sub negatione illius, alias idem esset sub affirmatione, & negatione eiusdem, quod implicat contradictionem; sed illud, quod aliquando realiter est sine alio distinguatur à parte rei à Petro, & Petrus à relatione paternitatis, quæ fundatur in ipso, quia Petrus existit sine relatione paternitatis sub negatione talis relationis de novo adveniens illi: hæc minor est principium evidens in metaphysica, quia idem non potest esse sine se ipso.

Tertio sic probatur, quia subiectum illud, cui de novo advenit relatio paternitatis prius existit sub negatione paternitatis, quam ipsa paternitas existeret: sed idem non potest prius existeret, quam idem ipsum existat: ergo subiectum illud non est idem cum paternitate à parte rei, sed potius distinguatur ab illa.

Maior prima, & præcipua sic probatur. Non potest transire aliqua creatura realiter, seu à parte rei de contradictorio negativo ad positivum intrinsecum reale, sine eo quod talis creatura aliter se habeat intrinsece à parte rei nunc, quam antea se habebat; sed mutari intrinsece à parte rei nihil aliud est, quam aliter se habere nunc, ac antea se habebat talis creatura, ut patet ex definitione mutationis, quam tradidit Aristoteles *2. phys. & 3. met.* ergo nulla entitas creata potest transire realiter de contradictorio negativo intrinseco in positivum intrinsecum sine mutatione intrinseca illius.

Hæc maior est certa, quia non potest entitas creata transire de negatione ad formam positivam intrinsecam, quin habeat talis entitas per illum transitum intrinsece de novo aliquid positivum, quod antea non habebat; sed habere nunc de novo aliquid positivum intrinsecum, quod antea non habebat, dum erat sub negatione, & non habere negationem, quam antea habebat, est rem

Quaest. II. Vtrum relatio distinguatur, &c. 677

aliter se habere intrinsece, quam antea: ergo non potest transire entitas creata de negativo in positivum intrinsecum realiter sine eo quod talis entitas creata aliter se habeat intrinsece, ac antea se habebat.

51 Verbi gratia, quia aet nunc habet intrinsece lucem à parte rei, quam non habebat hac nocte praeterita, & nunc non habet negationem lucis tenebras nimirum, quas habebat antea realiter, aliter se habet aet nunc, quam antea se habebat realiter: ergo quicquid transit de negatione in positivum intrinsecum, aliter se habet nunc, ac antea se habebat.

52 Haec maior clarissima est, quia non potest creatura transire de vno contradictorio in aliud, sine eo, quod desinat, & destruat contradictorium negativum per adventum contradictorii intrinseci positivi, v.g. non potest Petrus transire de caeco in videntem, nisi destruat caecitas per adventum potentiae visivae; alias si non destrueretur, conservaretur cum altero de novo adveniente contradictorio, ac proinde duo contradictoria simul essent in eodem subiecto: sed destrui in Petro contradictorium negativum per adventum contradictorii positivi intrinseci est dari de novo aliquid intrinsecum positivum, quod antea non erat in Petro, & est Petrum habere illud nunc, quod antea non habebat intrinsece, ergo.

53 Minor prima, & praecipua sic probatur. Non pater aut non esse Patris à parte rei est terminus contradictorius negativus Patris, & esse Patris est terminus contradictorius positivus non Patris; sed Petrus postquam genuit filium, quem antea non genuerat, transit de non Patre ad esse Patris: ergo transit de termino contradictorio negativo in terminum contradictorium positivum realiter. Maior haec est evidens, quia contradictoria sunt affirmatio, & negatio eiusdem de eodem; sed dicere, Petrus est pater huius filij realiter, Petrus non est pater huius filij realiter, sunt affirmatio; & negatio eiusdem de eodem: ergo esse Patris, & non Patris sunt termini contradictorii negativi, & positivi intrinseci.

54 Dixi, intrinseci, quia in sententia Patris Suarez denominatio patris, non est denominatio extrinseca sed intrinseca, ac proinde praedicatum Patris in Petro est formalitas intrinsece existens in Petro per identitatem cum ipso; sed quando terminus positivus contradictorius est intrinsecus, etiam negativus est intrinsecus ipsi subiecto, ut videtur esse in luce & non luce, iusto & non iusto: ergo Pater & non pater sunt termini contradictorii intrinseci.

55 Haec minor sic patet, nihil aliud est transire de vno termino ad alium, nisi desinere esse in vno termino, & esse de novo sub alio, aut accedere, seu pervenire ad alium; sed Petrus antequam genuisset, erat in termino negativo patris, quia vere, & realiter non erat pater tunc, & postquam genuit vere filium de novo, desinit esse in termino non pater, & est in termino pater, quia vere est talis: ergo transit de non patre ad esse patris, ac proinde de termino contradictorio negativo in positivum intrinsecum. Maior haec est evidens. Minor sic demonstratur, quia Christus Dominus in quantum homo non est pater naturalis: alius hominis, ut fide catholica sanctum veneramur, quia nullum hominem genuit Christus in quantum homo, quia ad esse patris necessaria est generatio, v.g. ideo persona prima divina est pa-

ter vere, & realiter, & non est pater tertia persona Trinitatis, nisi quia prima genuit Verbum, tertia autem nihil genuit.

Item Beata Virgo Maria secundum fidem non mater naturalis duorum filiorum, nisi unius solum Iesu Christi videlicet Domini nostri. Vnde asserere, ut aliqui haeretici docuerunt, Beatam Virginem fuisse matrem naturalem duorum, aut plurium filiorum à parte est contra fidem, & ratio est, quia B. Virgo non genuit vere, nisi unicum filium Iesum Christum videlicet, nam ubi non est ratio fundandi non potest dari relatio: sed generatio est ratio formalis fundandi relationem maternitatis, & paternitatis sumpta active generatione, & generatio passiva est ratio fundandi filiationem: ergo antequam detur generatio activa, & passiva in Petro, & in Ioanne non potest dari relatio paternitatis, & filiationis in illis: ergo Petrus antequam generet non potest esse pater, nec Ioannes antequam generetur potest esse filius realiter. Statim autem ac Petrus generat Ioannem, Petrus vere, & realiter est Pater Ioannis, & Ioannes est vere, & realiter filius Petri.

Confirmatur, ideo Deus, & non propter aliam rationem, ut asserunt fere omnes Theologi contra Gaier, ut videre est in P. Suarez. 10. 2. met. disp. 30. sect. 9. transit de contradictorio negativo in positivum intrinsecum, ut de non volente in volente, de non vidente scientia visionis in vidente scientia visionis, de odium non habente in odium habentem, de non vnito intrinsece humanitati sine aliqua mutatione, & additione intrinseca realiter de novo, quia Deus est purus, & infinitus actus, & ut ait P. Suarez num. 40. his verbis, ratio huius mysterij non est alia, nisi summa actualitas divini esse, & infinita eius perfectio, ratione cuius in se praehabet quicquid ad omnem actualitatem necessarium est: unde tota illa perfectio quae addi singitur per illud additum in ipsa infinita perfectione actualissime continetur; & n. 44. sic ait, loquens de scientia visionis: tertio constat ex dictis, idem proportionaliter dicendum esse de actu divinae scientiae respectu earum rerum, seu veritatum quas ex parte earum non necessario repraesentat, ex parte inquam earum, quatenus scilicet illae possunt esse, & non esse, eo quod contingenter, seu libere fiant, & paulo post; sed ipsamet scientia Dei hanc vim habet ob suam infinitam perfectionem, ut se ipsa, & sine villo reali addito omnia infallibiliter repraesentet. Sic ille. Imo quotiescumque loquitur hic author de hoc transitu reducit hoc negotium totum cum omnibus Theologis in perfectissimum, & infinitum esse Dei, & in summam, puram ac eminentissimam infinitatem Divinae maiestatis.

Tunc sic. Nulla creatura habet infinitatem, & summam perfectionem actualitatis, ut Deus habet; sed Deus propter illam solam rationem potest transire de contradictorio negativo intrinseco, in positivum intrinsecum sine aliqua mutatione, additione reali, & sine distinctione praedicati positivi ab ipso Deo: ergo creatura nullo modo poterit transire de contradictorio negativo intrinseco in contradictorium positivum realiter intrinsecum, sine illius mutatione, & reali additione intrinseca, ac distinctione à parte rei ipsius à positivo, quod additur in tali transitu; sed creatura quae antea non erat relata, & nunc de novo est relata per positionem termini de novo transit de contradictorio negativo intrinseco ad contradictorium

intrinsecum positivum relationis : ergo mutatur intrinsece à parte rei per additionem realem relationis supra rem, quæ transit, & per ipsam entitatem relationis distinctam ex natura rei ab ipsa entitate transiente à non relatione ad relationem: quia idem non mutatur à parte rei per seipsum sine distinctione à prædicato per quod mutatur aut per illud, quod secum identificatur à parte rei, neque idem potest sibi ipsi de novo à parte rei advenire, aut sibi ipsi realiter addi, sed necesse est omnino, ut id, per quod mutatur intrinsece aliquod subiectum, & quod de novo advenit aut additur à parte rei, distinguatur ex natura rei ab ipso subiecto, cui advenit : ergo relatio, per quam mutatur immediatum fundamentum, & quæ additur intrinsece, & de novo advenit tali fundamento, distinguitur ex natura rei ab ipso fundamento.

58 Multa poterunt dici ab adversariis, quibus labefactare conentur vim harum rationum, sed quia longissime ponuntur, & diluuntur, oppugnanturque *Sectione sequenti*, illis supersedeo, quæ videri possunt sine ullo Lectoris fastidio.

SECTIO III.

Vbi secunda ratio pro nostra conclusione ponitur.

59 Illa distinguuntur à parte rei, quæ à parte rei separantur; sed relatio, & fundamentum separantur à parte rei : ergo distinguuntur à parte rei : probatur minor. Illa separantur à parte rei quæ ita se habent, ut existente vno non existat aliud; sed existente fundamento à parte rei non existit à parte rei relatio : ergo separantur à parte rei fundamentum, & relatio; probatur minor. Antequam Petrus generet filium, existit tota entitas Petri, & non existit relatio : ergo, &c. Probatur antecedens, & quantum ad primam partem est certissimum, quantum ad secundam vero est manifestum, quia relatio ut relatio, ex eo quod tota eius essentia consistat in puro respectu, non potest existere sine termino, quod adeo verum est, ut in sententia communi, quam defendit P. Franciscus Suarez in *met. disp. 47. sect. 2. n. 13*, adhuc per potentiam Dei absolutam non possit existere sine termino; sed antequam Petrus generet filium, non existit terminus relationis paternitatis : ergo non existit in Petro relatio paternitatis. Item postquam generat Petrus filium in Petro datur relatio paternitatis ad illum, & mortuo tali filio desinit relatio paternitatis in Petro, & minime desinit entitas Petri; sed adhuc mortuo filio, quem genuit, perseverat entitas Petri : ergo ita se habent Petrus, & relatio, ut manente entitate Petri à parte rei, quæ est fundamentum talis relationis, pereat relatio, & non existat : ergo separantur realiter fundamentum, & relatio : ergo distinguuntur à parte rei.

60 Maior prima, & præcipua est evidentissima, & certissima, quia est axioma receptum in metaphysica, & lumini naturali innitens, de quo nullo modo potest dubitari, nam si idem posset separari à se ipso, ea separatione, de qua loquimur, posset simul idem esse, & non esse; nam id quod separatur ab alio existente, non est, quia destruitur, dum separatur, & illud à quo separatur,

est : ergo simul idem est, & non est; sed impossibile est, quod idem simul sit, & non sit, ut ex terminis patet : ergo idem non potest separari à se ipso realiter : ergo ea quæ separantur realiter, distinguuntur realiter.

Dices, destructo termino, vel antequam sit terminus, non esse relationem formaliter, vel quoad formalitatem relationis, esse tamen relationem entitative.

Sed contra, quia per te formalitas relationis deficit à parte rei existente fundamento; sed formalitas relationis non est nihil : ergo aliquid, non rationis, sed reale, non extrinsecum, ut tu asseris, quia per te relatio formaliter non est denominatione extrinseca, sed intrinseca : ergo intrinsecum aliquod reale perit in fundamento pereunte termino : ergo illud est distinctum à fundamento à parte rei; sed illud, quod perit reale intrinsecum, non est absolutum, sed relatio formaliter, si quidem id quod perit, necessario est ad aliud, id est ad terminum : ergo existente absoluto fundamento perit relatio formaliter : ergo relatio formaliter distinguitur ab ipso fundamento.

Deinde, quia non potest perire formalitas realis essentialis alicuius, quin tota illius entitas pereat : v.g. non potest perire rationale hominis, quod est ipsius formale, seu formalitas, nec potest perire compositio, quæ est formalitas compositi, quin pereat totus homo, & totum compositum : ergo si formalitas relationis perit, tota entitas relationis perit : ergo tota entitas relationis non existit existente fundamento : ergo separantur fundamentum, & relatio, ac proinde distinguuntur ex natura rei.

Declaratur, quia id est formale alicuius, vel formalitas illius, quod fuerit essentialis prædicatum respectu illius; sed per vos perit formalitas, seu formale relationis, aut relatio formaliter, destructo termino : ergo perit prædicatum essentialis relationis destructo termino; sed prædicatum essentialis alicuius est idem cum illa re, cuius prædicatum essentialis est, ut videre est in animalibus, quod est prædicatum essentialis hominis, ac proinde est idem cum toto homine : ergo talis formalitas relationis, quæ perit, est idem quod tota relatio : ergo pereunte termino perit tota relatio, siquidem perit id, quod est idem cum ipsa, alias periret, & non periret relatio. Maior illa prima est evidens, quia id est formale respectu alicuius quod convenit illi ex vi definitionis formalis illius, ac formaliter constituit ipsum; ideo enim relatio transcendentalis potentia ad obiectum est formalitas potentia, quia convenit potentia ex vi definitionis formalis eiusdem, & formaliter constituit talem potentiam; sed id, quod convenit alicui ex vi definitionis formalis, convenit illi ex vi definitionis essentialis, & id quod convenit alicui ex vi definitionis essentialis, constituit illud &c. est prædicatum essentialis illius : ergo id est formale, seu formalitas alicuius, quod fuerit prædicatum essentialis illius.

Præterea, ideo pereunte termino, perit illud formale relationis, quia est ad aliud formaliter, & essentialiter, ac proinde specificatur, & dependet essentialiter ab illo alio, quod est terminus, ratione cuius non potest existere sine termino, à quo ne cuius non potest existere sine termino, ut videre est specificatur & dependet essentialiter, ut videre est in vnione, & actione quæ pereunt necessario per reuntibus terminis vnitis, & productis, quia vnio, & actio dependent essentialiter ab illis terminis